

**SCI-CONF.COM.UA**

**MODERN RESEARCH  
IN WORLD SCIENCE**



**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL  
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE  
DECEMBER 25-27, 2022**

**LVIV  
2022**

# **MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE**

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

25-27 December 2022

**Lviv, Ukraine**

**2022**

**UDC 001.1**

The 10<sup>th</sup> International scientific and practical conference “Modern research in world science” (December 25-27, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2022. 1339 p.

**ISBN 978-966-8219-86-3**

The recommended citation for this publication is:

*Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in world science. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-25-27-12-2022-lviv-ukrayina-arhiv/>.*

**Editor**

**Komarytskyy M.L.**

*Ph.D. in Economics, Associate Professor*

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

**e-mail:** [lviv@sci-conf.com.ua](mailto:lviv@sci-conf.com.ua)

**homepage:** <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Authors of the articles

# TABLE OF CONTENTS

## BIOLOGICAL SCIENCES

1. *Біба А. Ю., Позоріла І. О.* 25  
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ УКРАЇНИ
2. *Грабовецька О. А.* 28  
БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ZIZYRPHUS JULUBA MILL. В  
КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ
3. *Косько Ю. С., Тищенко В. М.* 33  
ФЛОРА ЧОРНОБИЛЬСЬКОГО РАДІАЦІЙНО-ЕКОЛОГІЧНОГО  
БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА: ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ  
РОСЛИННОГО ПОКРИВУ
4. *Кузнецова І. О., Луфєрова О. М.* 40  
ОЧИСТКА СТІЧНИХ ВОД ЗА ДОПОМОГОЮ СОРБЕНТІВ
5. *Марківська Л. В.* 46  
LILIUM MARTAGON L. У СТРУКТУРІ ЛІСОВИХ ТА  
ЛУЧНО-СТЕПОВИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ  
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ КАРМЕЛЮКОВЕ  
ПОДІЛЛЯ
6. *Чернадчук С. С., Будняк О. К., Козуб С. О., Хмарська І. С.* 54  
ДІЯ ТІАМІНУ ТА ЙОГО ПОХІДНИХ НА ДЕЯКІ ПОКАЗНИКИ  
АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ В ОРГАНАХ ЩУРІВ ЗА  
ДІЄЮ ГІПОКСІЇ ЗАМКНУТОГО ПРОСТОРУ
7. *Шелест Л. А., Кулик Є. В.* 58  
ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ТЕРИТОРІАЛЬНЕ РОЗМІЩЕННЯ  
ЗИМУЮЧИХ ПТАХІВ СМТ. АНДРІЇВКА ІЗЬОМСЬКОГО  
РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

## MEDICAL SCIENCES

8. *Chyrashna S., Abouraya A., Levit S., Marchenko I.* 64  
STREPTOCOCCUS MUTANS AS THE MAIN FACTOR IN THE  
OCCURRENCE OF CARIES
9. *Sharun A. I.* 67  
INFLUENCE OF HIGH LEVEL OF STRESS ON THE QUALITY OF  
LIFE OF MEDICAL STUDENTS OF HIGHER EDUCATION  
INSTITUTIONS
10. *Ахмедова К. М., Каплож О. М., Зеленська К. О.* 72  
РОЗЛАДИ ХАРЧОВОГО ПОТЯГУ У СТУДЕНТІВ
11. *Бабійчук Л. В., Бабійчук В. Г., Коваль С. М., Кандибко І. В.* 78  
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ТКАНИН МІОКАРДУ ПРИ  
СТРЕС-ІНДУКОВАНІЙ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ У ЩУРІВ  
РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП
12. *Бобро Л. М., Гуманець К. Р., Пащенко Г. І.* 83  
ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ  
ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНІВ

13.	<b><i>В'юн Т. І., Баранович В. Ф., Дем'яненко І. С.</i></b>	88
	ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ВАГІТНОСТІ НА ПРОГРЕСУВАННЯ ГЕМОРОЮ	
14.	<b><i>В'юн Т. І., Олійник П. С., Голобородько І. В.</i></b>	91
	ПРОЛАПС МІТРАЛЬНОГО КЛАПАНУ У ОСІБ ПРАЦЕЗДАТНОГО ВІКУ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ ПРИ АРИТМІЇ СЕРЦЯ	
15.	<b><i>В'юн Т. І., Фішензон І. Ф., Фішензон С. О.</i></b>	94
	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМНОГО ІНДЕКСУ ІМУННОГО ЗАПАЛЕННЯ У ЯКОСТІ ПРОГНОСТИЧНОГО МАРКЕРУ РОЗПОВСЮДЖЕНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ З ВИСОКОЮ ЛЕТАЛЬНІСТЮ	
16.	<b><i>Вигівська Л. А., Акопова М. Х., Рашевська О. Ю.</i></b>	99
	ВПЛИВ КОНТРАЦЕПТИВІВ НА ФІЗИЧНИЙ ТА ПСИХІЧНИЙ СТАН ЖІНКИ	
17.	<b><i>Волков О. С.</i></b>	101
	ВИНИКНЕННЯ СЕПСИСУ НА ГРУНТІ ПАНАРИЦІЮ У ВІЙСЬКОВОГО	
18.	<b><i>Головецька М. І., Ясніковська С. М.</i></b>	105
	ПЛАЦЕНТАРНИЙ ФАКТОР РОСТУ ТА ПРЕЕКЛАМПСІЯ	
19.	<b><i>Губар А. М., Диндин І. В.</i></b>	112
	УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЗС УКРАЇНИ ЗА КОНТРАКТОМ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	
20.	<b><i>Димчук І. С., Ясніковська С. М.</i></b>	115
	ЛІКУВАННЯ ПЕЧІЇ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ	
21.	<b><i>Дяченко М. С., Юзьо Л. О.</i></b>	120
	ЕФЕКТИВНІСТЬ КОХЛЕАРНОЇ ІМПЛАНТАЦІЇ ПРИ ОДНОСТОРОННІЙ ВТРАТІ СЛУХУ У ДІТЕЙ	
22.	<b><i>Єфремова О. А., Христич А. В.</i></b>	123
	ВИПАДОК МОЛЕКУЛЯРНО ГЕНЕТИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПАНТОТЕНАТ КІНАЗА-АСОЦІЙОВАНОЇ НЕЙРОДЕГЕНЕРАЦІЇ У ДИТИНИ	
23.	<b><i>Журавель В. І., Алексійчук О. Ю., Журавель В. В.</i></b>	126
	ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНСЬКІЙ СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ ЯК НАУКОВОГО НАПРЯМУ ОСНОВ УПРАВЛІННЯ	
24.	<b><i>Іванов В. П., Закревська М. М.</i></b>	134
	ГЕНДЕРНО-ВІКОВА ВАРІАБЕЛЬНІСТЬ РІВНЯ N-КІНЦЕВОГО ФРАГМЕНТУ МОЗКОВОГО НАТРІЙУРЕТИЧНОГО ПРОПЕПТИДУ У ПЛАЗМІ В ПАЦІЄНТІВ З ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ З/ТА БЕЗ ХРОНІЧНОЇ КОРОНАРНОЇ ХВОРОБИ	

25. **Каньовська Л. В., Мілецька А. І., Якоб А. О.** 142  
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ  
ХЕЛІКОБАКТЕРНОЇ ІНФЕКЦІЇ
26. **Колупаєв С. М.** 146  
ТОМОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬЦІЄВМІСНИХ  
НИРКОВИХ КАМЕНІВ
27. **Кулина С. А., Скрябіна О. М., Шаповалова О. О.** 149  
ВПЛИВ ПЛОСКОЇ СТОПИ НА ХРЕБЕТ
28. **Кулітка Е. Ф., Хайрулліна В. Р., Івкевич М.** 152  
ЗВ'ЯЗОК ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІНДИВІДУАЛЬНИМИ  
ОСОБЛИВОСТЯМИ СПОРТСМЕНІВ
29. **Локота Є. Ю., Локота Ю. Є., Грицак М. Є., Вовчок Р. В.,  
Руснак Я. М.** 157  
ВПЛИВ ЗНІМНИХ ОРТОПЕДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ НА  
СЛИЗОВУ ОБОЛОНКУ ПОРОЖНИНИ РОТА
30. **Маслій Б. Я.** 159  
ВПЛИВ КОЛАТЕРАЛЬНОГО КРОВОПЛИНУ НА  
ВИЖИВАНІСТЬ ПІСЛЯ ІНВАЗИВНОГО ЛІКУВАННЯ  
ГОСТРОГО КОРОНАРНОГО СИНДРОМУ
31. **Меженіна Т. В., Лесний В. В.** 162  
РОЛЬ АНТИБІОТИКІВ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ  
ВОГНЕПАЛЬНИХ ПОРАНЕНЬ
32. **Меркулова Н. Ф., Абдуллаєва Х. І.** 165  
СУПЕРРОЗПОВСЮДЖУВАЧІ SARS-COV-2
33. **Меркулова Н. Ф., Абрамова М. О., Анищенко А. М.** 167  
СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ  
УСКЛАДНЕНЬ НА ФОНІ ХРОНІЧНОГО ОБСТРУКТИВНОГО  
ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ
34. **Меркулова Н. Ф., Борисевич В. Д., Конюхова М. С.** 172  
ВІРУС NIV ТА МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
35. **Мироник О. В., Радчик М. Д.** 174  
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ COVID-19 НА НЕРВОВУ СИСТЕМУ
36. **Негода Ю. С., Ващенко Д. В., Лук'янова Л. В.** 181  
ЗНАЧЕННЯ pH У ДІАГНОСТИЦІ ІНФЕКЦІЙ ЖІНОЧОЇ  
РЕПРОДУКТИВНОЇ СИСТЕМИ
37. **Нестерук С. О., Гнатюк М. С., Монастирська Н. Я.,  
Татарчук Л. В.** 184  
МОРФОМЕТРИЧНІ ЗМІНИ АРТЕРІЙ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ  
ЗАЛОЗИ В УМОВАХ ХРОНІЧНОЇ АЛКОГОЛЬНОЇ  
ІНТОКСИКАЦІЇ
38. **Новицька І. О., Бедик Н. М., Настас Н. М., Дробницький І. С.** 188  
ЦИФРОВИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ  
УКРАЇНИ

39. **Ониксимова В. Р.** 199  
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ УРАЖЕННЯ  
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ ПРИ КОРОНАВІРУСНІЙ  
ІНФЕКЦІЇ (COVID-19). ПАТОГЕНЕТИЧНІ ПИТАННЯ ТА  
АСПЕКТИ
40. **Печугіна В. В., Усачова О. В.** 205  
ВПЛИВ ЦИНКУ НА ПЕРЕБІГ ІНФЕКЦІЙНИХ ДІАРЕЙ У ДІТЕЙ  
РАНЬОГО ВІКУ
41. **Пономаренко О. В., Гуцо А. Є., Кучеренко Б. Ю., Бітчук М. Д.** 208  
УСКЛАДНЕННЯ АНГІОЕМБОЛІЗАЦІЇ ПРИ ПОШКОДЖЕННІ  
ПЕЧІНКИ
42. **Радчик М. Д., Ясніковська С. М.** 210  
БЕЗПЕКА ВАКЦИНАЦІЇ ТА ВПЛИВ COVID-19 НА ПЕРЕБІГ  
ВАГІТНОСТІ
43. **Романюк Т. В., Мороз В. С., Вівчар З. В., Довга І. І.,  
Хуторян Д. В.** 217  
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК СИНДРОМУ БЛАНДА-УАЙТА-  
ГАРЛАНДА (BLAND-WHITE-GARLAN)
44. **Рушай А. К., Лисайчук Ю. С., Скїба В. В., Воєнний І. В.** 221  
РОЛЬ ДЕКСАЛГІНУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЛІКУВАЛЬНОГО  
ЕФЕКТУ КОРЕКЦІЇ НЕЙРОПАТІЙ ПРИ ДЕКОМПРЕСІЇ  
СЕРЕДИННОГО НЕРВА У ХВОРИХ З КАРПАЛЬНИМ  
ТУНЕЛЬНИМ СИНДРОМОМ
45. **Смагло Д. Д., Ємельянов І. С., Дунаєва І. П.** 228  
ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕРАПІЇ ІНГІБІТОРІВ PCSK9 ПРИ ЛІКУВАННІ  
АТЕРОСКЛЕРОЗУ
46. **Солтисік Л. М.** 232  
МІННА БЕЗПЕКА НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ
47. **Шералиев К. С., Ким Е. В., Кукузов И. Ж., Фомина К. А.** 234  
ДИНАМИКА АРТЕРИАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗИЇ В АСПЕКТЕ  
ПАТОЛОГИЧЕСКОЙ АНАТОМИИ
48. **Шералиев К. С., Тулаганов Давлатбек Тожибой огли, Кодирова  
Тамила Фарход Кизи, Кадиров Т. О.** 241  
К ВОПРОСУ ВОСПАЛЕНИЯ В МОРФОЛОГИИ
49. **Ясінський Д. М., Ясніковська С. М.** 246  
ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВЕДЕННЯ ВАГІТНОСТІ У  
ПАЦІЄНТОК ІЗ ДЕЯКИМИ РЕВМАТИЧНИМИ  
ЗАХВОРЮВАННЯМИ
- PHARMACEUTICAL SCIENCES**
50. **Борисюк І. Ю., Волкова А. І., Слепич Ю. П., Валіводзь І. П.** 252  
ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ  
ЕКСТРАКТІВ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ З  
ПРОТИСУДОМНОЮ, ЗАСПОКІЙЛИВОЮ АКТИВНІСТЮ

51. *Борисюк І. Ю., Дядик А. А., Кисса М. В., Валіводзь І. П.* 257  
 ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ  
 ЕКСТРАКТИВ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ  
 ПРОТИОПІКОВОЇ ДІЇ
52. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Андронакі-Цуркан О. В.,* 265  
*Бойко К. В., Качанова О. М., Морозова Н. М., Фаєр Р. С.*  
 АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ  
 ПРЕПАРАТИВ ПРИРОДНЬОГО ТА СИНТЕТИЧНОГО  
 ПОХОДЖЕННЯ
53. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Андронакі-Цуркан О. В.,* 270  
*Бойко К. В., Фаєр Р. С.*  
 СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ПРИ  
 ПСИХІЧНИХ ПРОЯВАХ
54. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Молодан Ю. О., Качанова О. М.,* 274  
*Морозова Н. М.*  
 СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН  
 В ТЕРАПІЇ ШКІРНИХ ЗАПАЛЕНЬ
55. *Борисюк І. Ю., Молодан Ю. О., Ткач Л. М., Валіводзь І. П.* 279  
 АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ  
 ДІЮЧИХ РЕЧОВИН У ПЛАСТИРАХ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ДІЇ
56. *Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Чабан К. О.* 284  
 ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРИНКИ ЗВИЧАЙНОЇ  
 (ORIGANUM VULGARE L.) ДЛЯ РОЗРОБКИ НОВИХ  
 ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В СТОМАТОЛОГІЇ
57. *Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Попова А. О., Чабан К. О.* 287  
 СУЧАСНІ ФІТОПРЕПАРАТИ В ЛІКУВАННІ ТА  
 ПРОФІЛАКТИЦІ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН  
 ПАРОДОНТА
58. *Обідейко Ю. В., Федченкова Ю. А.* 293  
 ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТНОГО СКЛАДУ ТРУБЧАСТИХ  
 КВІТОК РОМАШКИ ЛІКАРСЬКОЇ (MATRICARIA  
 CHAMOMILLA L.)
59. *Підгайна В. В., Кухтенко О. С., Малоштан Л. М.* 295  
 ВИВЧЕННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ  
 НОВОГО КРЕМУ НА ОСНОВІ ЕКСТРАКТУ КОРИ ВЕРБИ БІЛОЇ  
 ТА ЦИНКУ «ПІРИСАЛІКС» ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АЛЕРГІЧНИХ  
 ДЕРМАТИТИВ
60. *Улізко І. В., Хісматулін С. А.* 297  
 ДОСЛІДЖЕННЯ КІНЕТИКИ ВИВІЛЬНЕННЯ МЕЛОКСИКАМУ З  
 МАЗЕВИХ ОСНОВ



УДК 616.31:615.242(312)

**СУЧАСНІ ФІТОПРЕПАРАТИ В ЛІКУВАННІ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ  
ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТА**

**Борисюк І. Ю.,**

д. фарм. н., доцент,  
завідувач кафедри технології ліків,

**Фізор Н. С.,**

к. фарм. н.,  
доцент кафедри технології ліків

**Попова Анастасія Олегівна**

студентка 6 курсу

**Чабан Кароліна Олегівна**

студентка 6 курсу

Одеський національний медичний університет  
м. Одеса, Україна

**Вступ. / Introductions.** Захворювання пародонта представляють собою хронічні інфекційно-запальні захворювання, що характеризуються активним запальним процесом в тканина пародонта з подальшим руйнуванням пародонтальної зв'язки, посиленням резорбції альвеолярного відростка [5]. Проблема лікування запальних захворювань тканин пародонта залишається однією з пріоритетних, так як останні десятиліття спостерігається негативна тенденція розповсюдження не лише серед дорослого населення, але і серед дітей. При чому, згідно з даними ВООЗ у дитячому віці запальні проблеми проявляються в 65 %, а в дорослому майже в 80 %. Наслідком цього захворювання є руйнування сполучної, кісткової тканин, зуби стають рухливими та на останок призводить до втрати зубів [2].

Провідне місце в лікуванні запалених захворювань тканин пародонта займає комплексний підхід, тобто використання медикаментозної терапії та фітотерапії. В лікуванні запалених проявів пародонта призначаються лікарями стоматологами такі лікарські засоби: протизапальні, антисептичні, антибактеріальні, ферментні, десенсибілізуючі, засоби, що покращують

регенерацію тканин пародонта, імуномодулятори, антиоксиданти тощо. Використання фармацевтичних препаратів має деякі недоліки, бо при їх прийомі у пацієнтів може спостерігатися непереносимість ліків, прояв алергічних реакцій, резистентність захворювань до лікарських засобів, а тривале використання може призводити до порушення імунного статусу [6]. Тому на сьогодні наряду з використанням фармацевтичних препаратів широку популярність мають лікарські рослини для профілактики та лікування різних стоматологічних захворювань. Це можна пояснити тим, що фітопрепарати рідко викликають розвиток алергійних проявів, майже не виявляють побічної дії, до таких препаратів не розвивається адаптація пацієнта, здебільшого вони сумісні з іншими препаратами, їх можливо застосовувати в домашніх умовах [1].

З огляду на наявність у складі рослинних препаратів БАР (мікроелементів, алколоїдів, вітамінів, фітонцидів, ефірних олій тощо), що володіють асептичними, протизапальними, антибактеріальними, імуномодельючими, ранозагоювальними і кровоспинними властивостями дозволяє їх застосовувати для профілактики та лікування поширених стоматологічних захворювань.

Поширеними лікарськими формами в стоматологічній практиці на основі ЛРС є відвари, настої, настоянки, ополіскувачі, бальзами, еліксири, аплікації, збори, зубні пасти тощо [3].

Найбільш розповсюдженими лікарськими рослинами, які використовуються для лікування та профілактики запальних захворювань тканин пародонта є: нагідки лікарські, дуб звичайний, шавлія лікарська, ромашка лікарська, чистотіл великий, кропива дводомна, подорожник великий, евкалипт кулястий, деревій звичайний, аїр звичайний, арніка гірська, обліпиха звичайна, звіробій звичайний тощо.

Підбір рослин, ЛРС та фітопрепаратів на їх основі відбувається при визначенні патогенезу захворювання та наявності БАР, які можуть впливати на різні ланки хвороби [7].

**Мета роботи. / Aim.** Аналіз сучасних наукових джерел відносно застосування лікарських рослин (ЛР) та фітопрепаратів в комплексному лікуванні запальних захворювань тканин пародонта та перспективи створення нових лікарських засобів для лікування стоматологічних захворювань.

**Матеріали та методи. / Materials and methods.** Проведено теоретичний аналіз наукових джерел з застосуванням інформаційного пошуку, бібліографічного, систематичного, логічного та узагальнюючого методів.

**Результати та обговорення. / Results and discussion.** Лікарські рослини широко застосовуються не тільки в загальній медицині, але в стоматологічній практиці як засоби для лікування тканин пародонта, слизової оболонки рота та лікування зубів. Препарати рослинного походження використовуються як в традиційній так і в народній медицині, володіють високою фармакологічною ефективністю та майже не мають протипоказань та не викликають побічної дії та можуть бути рекомендовані до використання пацієнтами з наявними алергічними реакціями та загальним тяжким анамнезом.

Опираючись на данні літературних джерел, виявлено, що діючі речовини у складі рослинних препаратів здатні забезпечити комплексний підхід в лікуванні запальних захворювань тканин пародонта.

Поширеними комплексними препаратами на основі ЛРС на вітчизняному фармацевтичному ринку є препарати: «Фітодент» (Україна), «Стоматоклін» (Україна), «Хлорофіліпт» (Україна), «Ротокан» (Україна), серед закордонних: «Стоматофіт» (Польща).

«Стоматоклін» - лікарська форма: оральний розчин. До складу розчину входить суміш екстрактів кореневища айру, кореневища бадану, кореневища з коренями дягелю, квіток нагідків, кореневища з коренями родовика, травигадючника, пелюсток троянди, квіток ромашки лікарської, спирт етиловий (40 %). Рослинні компоненти у складі розчину володіють протизапальною, в'язучою, регенеруючою дією. Використовується як допоміжний засіб в комплексному лікуванні запальних захворювань слизової оболонки порожнини рота (стоматита, пародонтоза).

«Хлорофіліпт» - лікарська форма: спиртовий розчин. Застосовується для лікування тканин пародонта, запалень ротової порожнини, для полоскання порожнини рота на етапі первинного пародонтологічного лікування, у вигляді аплікацій та інсталяцій у пародонтальній кишені. Має комплексну дію, так як знищує патогенні мікроорганізми, пригнічує ріст бактерій, зволожує слизову оболонку рота, сприяє регенерації тканин, прискорює загоєння ран, усуває запальний процес, знімає набряклість, почервоніння, гальмує розвиток гною.

«Фітодент» - лікарська форма: настойка. Застосовується для лікування стоматиту, запальних захворювань слизової оболонки ротової порожнини, гінгівіту, пародонтита. Містить в своєму складі кореневище айру, квіти нагідок, кропиви листя, квіти ромашки, плоди софори японської, трави чистотілу, плоди шипшини. ЛП виявляє протизапальну, анальгезуючу, дезінфікуючу, фунгіцидну дії. Дубильні речовини, флавоноїди, що містяться в препараті мають кровоспиняючі, ранозагоювальні, загальнозміцнюючу властивості. А завдяки наявності фізіологічно активних речовин у хімічному складі ромашки, софори та чистотілу препарат чинить безпечну дію.

«Ротокан» - лікарська форма: рідкий екстракт. Застосовується для лікування стоматиту та пародонтита. Містить екстракти квітів ромашки та календули, деревію звичайного. Календула лікарська містить в своєму складі каротиноїди, флавоноїди, поліфеноли, яблучна, аскорбінова кислота. В складі ЛП чинить протизапальну дію, а хімічні сполуки, що входять до складу календули посилюють процеси відновлення тканин. Квітки ромашки лікарської містять ефірні олії, флавоноїд апіїн, саліцилову кислоту, аскорбінову кислоту, трикантин з холіном, діоксикумарин, умбеліферон, гіркоти, слиз і камеді. Екстракт ромашки аптечної чинить протизапальну, дезінфікуючу дії, виявляє легкий знеболюючий ефект, прискорює загоєння ран і усуває спазми. Трава деревію звичайного містить гіркоти, полісахариди, ефірну олію, яка містить азулен, дубильні речовини, ізовалеріанова, оцтова, мурашина кислоти, спирти. Виявляє кровоспинну, антибактеріальну, гіпоалергенну дію, стимулює імунітет, позитивно впливає на стан судин.

«Стоматофіт» – лікарська форма: розчин для ротової порожнини. Застосовується для лікування гінгівіту, пародонтита, стоматиту, глоситу. Фітопрепарат широкого спектра дії, містить у своєму складі рідкі екстракти квіток ромашки, кори дуба, листя шавлії, трави арніки, кореневища айру, трави м'яти перцевої, трави чебрецю звичайного. Препарат чинить пом'якшувальну, протизапальну, в'язучу дію на слизову оболонку ротової порожнини завдяки екстрактам кори дуба, квіток ромашки, листя шавлії. Завдяки наявним дубильним речовинам та ефірним оліям, що містяться в препараті, чинить антибактеріальну, протигрибкову, протизапальну, антисептичну дію на порожнину рота ясен [1, 3, 4].

**Висновки. / Conclusions.** Існуючий асортимент лікарських засобів на фармацевтичному ринку України, які доцільно використовувати в стоматологічній практиці, враховуючи загальний стан пацієнта, перебіг захворювання, наявність супутніх хвороб. Проаналізовані сучасні літературні дослідження стосовно лікувальних властивостей рослин доводять перспективність їх використання в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта. Тому й досі перспективним і актуальним на даний час залишається розробка стоматологічних засобів на основі рослинної сировини, які будуть сприяти регенерації тканин пародонта, володітиме протизапальною, асептичною, кровоспинною, протинабряковою, протизапальною діями.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Двудіт І. П. Актуальність застосування фітопрепаратів як лікувально-профілактичних засобів у пародонтологічних хворих. Клінічна стоматологія. 2016. № 2. С. 8-13.
2. Зюзін В. О. Захворюваність населення України запальними захворюваннями пародонта, прогнозування та профілактика патологій в сучасних умовах. Український журнал медицини, біології та спорту. 2021. Т.6.№ 2 (30).С.125-132.
3. Козир Г. Р., Васенда М. М., Міц І. Р., Козир Р. Л. Дослідження

асортименту лікарських засобів для місцевого застосування в стоматології. Фармацевтичний часопис. - 2018. - № 1. - с.74-80.

4. Компендіум 2019 — лікарські препарати / За ред. В. М. Коваленка К.: МОРІОН, 2019. — 2480 с.

5. Слободяник М.В. Клініко-патогенетичні особливості перебігу захворювань пародонта у пацієнтів з набутими вадами серця: автореф. дис. ... канд. мед. наук: 14.01.22. Київ, 2020. 23 с.

6. Фармакотерапія захворювань оболонки порожнини рота і тканин пародонта / А. В. Борисенко, М. Ф. Данилевський, М. А. Мохорт та ін.; за ред. А. В. Борисенко. К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 504 с.

7. Фітотерапія та ароматерапія : метод. вказ. до проведення практ. занять для магістрів 1-го курсу ІV мед. фак-ту / упоряд. А. Г. Істомін, О. Л. Сивенко, О. В. Резуненко та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 24 с.